

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет хореографічного мистецтва
Кафедра фізичної культури і здоров'я

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА»

Галузь знань - 02 Культура і мистецтво

Спеціальність - 026 Сценічне мистецтво.

Освітньо-професійна програма - Сценічне мистецтво

Рівень вищої освіти - другий (магістерський) рівень.

2024 рік

Доцент кафедри фізичної культури і здоров'я , кандидат технічних наук, старший науковий співробітник Олександр КАЗАКОВ,

Завідувач кафедри ФКіЗ Наталія ЦИГАНОВСЬКА

Силабус затверджено на засіданні кафедра фізичної культури і здоров'я

Протокол № 1 від _23_ серпня 2024 р.

Завідувачка кафедри фізичної культури і здоров'я

 Наталія ЦИГАНОВСЬКА

Зміни до силабусу оновлено на засіданні кафедра фізичної культури і здоров'я

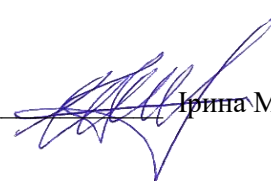
Протокол № 3 від _27_ жовтня 2024 р.

Завідувачка кафедри фізичної культури і здоров'я

 Наталія ЦИГАНОВСЬКА

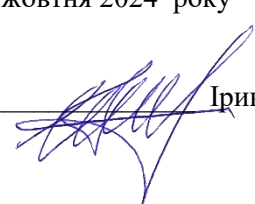
Силабус затверджено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол № _1_ від «_26_» серпня 2024 року

Голова ради факультету ХМ Ірина МОСТОВА

Зміни до силабусу оновлено на засіданні ради факультету хореографічного мистецтва

Протокол № _4_ від «_29_» жовтня 2024 року

Голова ради факультету ХМ Ірина МОСТОВА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва дисципліни	Цивільний захист та домедична допомога
Викладач	Цигановська Наталія Василівна Казаков Олександр Євгенович.
Контактні дані викладача (роб. тел., емейл)	Цигановська Н.В. nataliia_tsyhanovska@xdak.ukr.edu 067-912-97-28 Казаков О.Є. oleksandr_kazakov@xdak.ukr.edu 0982619035
Інформація про консультації / дні занять	Вівторок 15.40-17.15 Онлайн-консультації: Усі запитання можна надсилати на електронну пошту кафедри ФКіЗ та особисто викладачам.
Логіка вивчення курсу	Пререквізити: Даний предмет вивчає соціально-виховний процес цілеспрямованого систематичного впливу на людину факторів надзвичайних ситуацій різного походження, з метою зміцнення здоров'я, вдосконалення можливостей надання долікарської допомоги постраждалим. Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни спрямовані на їх застосування у формуванні та покращенні головних життєво-важливих навичок та вмінь, а також пов'язаних з ними знань для забезпечення готовності людини до надання само та взаємодопомоги при отриманні травм, пошкоджень при впливі факторів надзвичайних ситуацій різного походження

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Засвоєння курсу полягає у підготовці майбутніх фахівців до розв'язання гуманітарних проблем безпеки та захисту населення на суб'єктах господарювання та в процесі життєдіяльності від надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціально-політичного та воєнного характеру згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами і є складовою частиною навчання та професійної підготовки майбутнього фахівця в галузі культури

3. МЕТА КУРСУ

Мета - формування у здобувачів системних компетенцій та знань, необхідних для вирішення питань цивільного захисту у відповідній виробничій сфері та повсякденній діяльності, здатності впроваджувати досягнення науково-технічного прогресу та інноваційні проекти, що спрямовані на попередження та відвернення надзвичайних ситуацій на об'єктах суб'єкта господарювання, ліквідацію їх наслідків та оперативне надання долікарської допомоги потерпілим.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК2 Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК7 Здатність до адаптації та дій в нових ситуаціях.

ЗК9 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК14 Здатність планувати й організовувати цивільний захист в установах і організаціях, реалізовувати заходи захисту населення і території від надзвичайних ситуацій, реагувати на надзвичайні ситуації та ліквідовувати їх наслідки, надавати домедичну допомогу постраждалим при нещасних випадках.

5. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 04. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН 22. Володіти знаннями, уміннями й навичками в плануванні та управлінні заходами цивільного захисту, надання домедичної допомоги постраждалим при нещасних випадках.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	основна компонента	
Формат курсу	денна /заочна форма навчання, 1 семестр	
Обсяг курсу	кількість кредитів – 3	
	денна	заочна
	загальна кількість годин	
	90	
	аудиторних	
	30	8
	лекційні	
	10	4
	практичні	
	20	4
	самостійна робота	
	60	82
Технічне і програмне забезпечення	мультимедійний комплекс, ПК/ноутбук, корпоративний сервіс для дистанційного навчання Google Workspace for Education	
Форми та види навчальних занять; методи, засоби, технології навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: лекційні та практичні заняття Методи: Проблемний виклад, пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіофрагментів), частково-пошуковий (пошук та аналіз джерел, фахової літератури, відео та аудіоматеріалів з відповідної теми тощо); проектно-орієнтований - підготовка повідомлення/доповіді (презентації). Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення опитувальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.	
Поточний контроль	виконання завдань до лекційного матеріалу; виконання практичного завдання; підготовка та презентація майстер- класу; участь у діловій (моделюючій / психологічній грі); виконання вправи; усне опитування; письмове опитування; підготовка та виступ з рефератом; - підготовка та виступ з презентацією; зарахування результатів неформальної освіти.	
Підсумковий контроль	Залік	
Політика курсу*	Умовами опанування навчальної дисципліни є: - систематичне виконання усіх поставлених завдань; - дотримання «Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які здобувають вищу освіту в Харківській державній академії культури»	

	(https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/pvr/pravila_s_20.pdf); • дотримання академічної доброчесності (інформація щодо академічної доброчесності – сайт ХДАК – https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/acad_dobr/acad_dobr.html; «Кодекс академічної доброчесності Харківської державної академії культури» (https://ic.ac.kharkov.ua/norm_base/kodeks_ad/kodeks_ad.html); • запобігання / протидія булінгу (цькуванню) – («Положення про політику запобігання і протидії булінгу (цькуванню) у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pzpb22.pdf • невідкладне вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до «Положення про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі в ХДАК» (https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_ppvks_2.pdf) • визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ХДАК» https://ic.ac.kharkov.ua/public_inf/pologen/pologen/pologen_pvrn_2_3.pdf
--	--

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Державна політика України у сфері цивільного захисту.	14	2		2		10	14					14
Тема 2. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.	21	2		4		15	21					21
Тема 3. Захист населення і територій від НС. Запобігання НС, реагування на них та ліквідація їх наслідків.	23	2		6		15	23	2		2		19
Тема 4. Організація цивільного захисту в установах та організаціях	16	2		4		10	16					16
Тема 5. Долікарська допомога потерпілим при нещасних випадках	16	2		4		10	16	2		2		12
Усього	90	10		20		60	90	4		4		82

8. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА	Хід виконання роботи (питання, які будуть розглянуті на занятті)	Рекомендована література	Кількість балів, які може отримати здобувач
Тема 1. Державна політика України у сфері цивільного захисту.	1. Правове поле України в системі ЦЗ. 2. Законодавчі та нормативні акти України у сфері ЦЗ. 3. Державні органи управління та нагляду за ЦЗ. 4. Відповідальність за порушення законодавства. 5. Організація навчання та перевірки знань з питань ЦЗ.	1 – 7, 10	9

Тема 2. Основи електробезпеки та пожежної безпеки.	1. Поняття електробезпеки. 2. Дія електричного струму на організм людини. 3. Види електричних травм. 4. Фактори, що впливають на ступінь ураження електричним струмом. 5. Причини електротравм та умови їх виникнення. 6. Класифікація електроустановок і приміщень за небезпекою ураження людини електричним струмом. 7. Методи захисту від ураження електричним струмом. 8. Статична електрика та захист від нього. 9. Загальні положення. 10. Показники пожежо та вибухонебезпечних речовин і матеріалів. 11. Категорії приміщень і будівель з вибухопожежної та пожежної небезпеки. 12. Класифікація вибухо - та пожежонебезпечних приміщень (зон). 13. Пожежна безпека виробничих будівель, приміщень і технологічних процесів. 14. Гасіння пожеж.	1 – 4, 9, 10	14
Тема 3. Захист населення і територій від НС. Запобігання НС, реагування на них та ліквідація їх наслідків.	1. Основні завдання та принципи у сфері захисту населення від надзвичайних ситуацій. 2. Основні заходи захисту населення і територій. 3. ЗСЦЗ: класифікація, основні елементи. 4. Індивідуальні засоби захисту людини. 5. Евакуація населення. 6. Інженерний захист території. 7. Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. 8. Реагування на надзвичайні ситуації 9. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.	1 – 4, 9, 10	19
Тема 4. Організація цивільного захисту в установах та організаціях	1. Завдання та обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. 2. Організація заходів цивільного захисту СГ. 3. Призначення та склад сил і засобів ЦЗ установ і організацій. 4. Документи щодо створення та розвитку системи ЦЗ об'єкта. 5. Документи щодо планування дій	8 - 10	9

	органів управління та сил (формувань) ЦЗ об'єкта.		
Тема 5. Долікарська допомога потерпілим при нещасних випадках	1. Загальні поняття про долікарську допомогу. 2. Загальні принципи надання долікарської допомоги постраждалому від нещасного випадку. 3. Виявлення ознак життя та смерті: непритомність, ознаки життя, ознаки смерті. 4. Імобілізація. 5. Види кровотечі. 6. Порядок опрацювання рани. 7. Засоби тимчасової зупинки кровотечі.	8 - 10	19

9. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за методами поточного контролю:

- виконання практичного завдання – 1-3;
- підготовка та презентація майстер-класу – 1-4;
- участь у діловій (моделюючій) грі – 1-2;
- виконання вправи – 1-2;
- усне опитування – 1-3;
- письмове опитування – 1-3;
- підготовка та виступ з рефератом – 1-3;
- підготовка та виступ з презентацією – 1-3.

Зарахування результатів неформальної освіти – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних (до 10% загальної кількості балів, відведених на поточний контроль).

У якості теми реферату чи презентації рекомендовано самостійно обирати проблему, яка відповідає змісту тематичного плану, але не входить до переліку питань, які розглядаються на лекції.

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю: 60 балів

Підсумковий контроль (залік) – 30 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Теми					Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	0	100
9	14	19	9	19		

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХДАК.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПИТАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Небезпеки воєнного, соціально-політичного, природного та техногенного характеру.
2. Організація цивільного захисту на суб'єктах господарювання.
3. Захисні споруди для укриття населення та їх характеристика.
4. Цілі, завдання та структура основних заходів в системі цивільного захисту.
5. Оповіщення населення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій та порядок дій за сигналами оповіщення.
6. Нагляд та контроль в системі цивільного захисту.
7. Інженерний захист територій від надзвичайних ситуацій.
8. Радіаційний захист населення.
9. Хімічний захист населення.
10. Методика оцінки радіаційної обстановки.
11. Методика оцінки хімічної обстановки.
12. Правила поведінки людини у зонах ураження.
13. Цілі, завдання планування заходів у системі цивільного захисту.
14. Порядок дій населення у надзвичайних ситуаціях мирного часу та в особливий період.
15. Сутність заходів щодо інформування та оповіщення населення у системі цивільного захисту.
16. Сутність інженерних заходів у системі цивільного захисту.
17. Сутність евакуаційних заходів у системі цивільного захисту.
18. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
19. Біологічний захист населення, тварин і рослин.
20. Завдання та заходи психологічного захисту населення.
21. Призначення та класифікація засобів індивідуального та колективного захисту.
22. Засоби індивідуального захисту: призначення, характеристики та правила застосування.
23. Правила поведінки людей при використанні засобів колективного захисту.
24. Заходи запобігання надзвичайним ситуаціям.
25. Сили та засоби захисту населення при виникненні надзвичайних ситуацій.
26. Організація ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.
27. Послідовність дій при наданні першої долікарської допомоги.
28. Правила рятування постраждалих та надання першої медичної допомоги.
29. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі
30. Надзвичайні ситуації техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру.

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЗАЛІКОВОГО ТЕСТУВАННЯ

1. Правові основи цивільного захисту України.
2. Кодекс цивільного захисту України: структура, короткий зміст.
3. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану”: структура, короткий зміст.
4. Закон України “Про правовий режим воєнного стану”: структура, короткий зміст.
5. Закон України “Про об’єкти підвищеної небезпеки”: структура, короткий зміст.
6. Закон України “Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку”: структура, короткий зміст.
7. Суб’єкти забезпечення цивільного захисту. Основні завдання цивільного захисту.
8. Основні принципи здійснення цивільного захисту.
9. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері цивільного захисту.
10. Повноваження центрального органу виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту.
11. Повноваження Державної служби України з надзвичайних ситуацій у сфері цивільного захисту.
12. Повноваження місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту.
13. Завдання і обов’язки суб’єктів господарювання у сфері цивільного захисту.
14. Права та обов’язки громадян у сфері цивільного захисту.
15. Положення про Єдину державну систему цивільного захисту України: структура, короткий зміст.
16. Склад та основні завдання Єдиної державної системи цивільного захисту.
17. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту.
18. Органи координації та управління єдиної державної системи цивільного захисту загальнодержавного рівня, їх повноваження.
19. Органи координації та управління єдиної державної системи цивільного захисту загальнодержавного рівня, їх повноваження.
20. Склад і завдання сил цивільного захисту.
21. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Організація, завдання.
22. Аварійно-рятувальні служби, організація, завдання.
23. Спеціалізовані служби цивільного захисту, організація, завдання.
24. Формування та добровільні формування цивільного захисту, організація, завдання. Залучення Збройних Сил України.
25. Надзвичайні ситуації за характером походження. Обсяг надзвичайних ситуацій.
26. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх уражальні чинники.
27. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх уражальні чинники.
28. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх уражальні чинники.
29. Надзвичайні ситуації воєнного характеру, їх уражальні чинники.
30. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій.
31. Оповіщення та інформування про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій.
32. Захисні споруди, види, характеристики.
33. Порядок укриття населення у захисних спорудах.
34. Види і обсяги евакуації населення.
35. Порядок організації заходів з евакуації.
36. Інженерний захист територій.
37. Радіаційний і хімічний захист населення і територій.
38. Медичний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.
39. Біологічний і психологічний захист населення.
40. Засоби захисту органів дихання.
41. Склад, устрій, маркування протигазів.

42. Основні вузли і принцип роботи протигаза ПП-4.
43. Засоби захисту шкіри.
44. Медичні засоби захисту.
45. Класифікація дозиметричних приладів.
46. Прилади радіаційної розвідки і контролю радіоактивного забруднення.
47. Прилади хімічної розвідки і контролю зараження.
48. Склад та призначення ВПХР.
49. Планування цивільного захисту в установах, організаціях.
50. Організація цивільного захисту на об'єктах господарської діяльності.
51. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.
52. Надання домедичної допомоги у надзвичайних ситуаціях.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна:

1. Качан С. І., Шелех Ю. Л. Професійна та цивільна безпека. Ч. 2. Цивільний захист об'єктів енергетики. Львів : Новий світ-2000, 2023. 239 с.
2. Кодекс Цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
3. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. 2-ге вид. Київ : Каравела, 2021. 268 с.
4. Сонько С. П. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення. Львів : Магнолія 2006, 2024. 232 с.
5. Казаков О.Є. Опорний конспект лекцій нормативної навчальної дисципліни "Цивільний захист та домедична допомога", м. Харків, ХДАК, 2024. – 55 с.
6. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 420 с.
7. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрущенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрущенко – Львів: ЛНМУ. - 2011. – 351 с.
8. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на до госпітального етапі в умовах надзвичайних ситуацій. – К.: Медицина, 2015.
9. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 344 с.

Додаткова

1. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) / Г.Г. Рошчін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рошчина. – К.: ТОВ "НВП "Інтерсервіс", 2011. - 159 с.
2. Дужий І.Д. Перша допомога при невідкладних станах : навчальний посібник / І.Д. Дужий, О.В. Кравець ; Сумський державний університет. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 212 с. : іл., табл.
3. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап, алгоритми маніпуляції (базовий рівень). / Г.Г. Рошчін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. - К., 2012. - 84 с.
4. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. - К.: ВСВ "Медицина", 2012. - 728 с.
5. Актуальні питання цивільного захисту: навч. посібник / В. А. Дубінін та ін. Одеса :
6. Гельветика, 2020. 464 с.
7. Бедрій Я., Малов В. Цивільний захист. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2014. 392 с.
8. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту. Львів : Національний університет «Львівська політехніка», 2010. 384 с.
10. Гринзовський А. М. Домедична допомога у екстремальних ситуаціях та медичний захист. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 216 с.

11. Домедична допомога на місці події : практ. посіб. / П. Б. Волянський та ін. Херсон :
12. Гельветика, 2020. 221 с.
13. Ковжого С. О., Тузьків С. А., Карманний Є. В., Зенін А. П. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Харків : Вид-во Нац. ун-ту «Юрид. академія України імені Ярослава Мудрого», 2018. 192 с.
14. Курепін В. М. Цивільний захист . Курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2021. 92 с.
15. Левчук К. О., Романюк Р. Я., Толок А. О. Цивільний захист. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016. 325 с.
16. Михайлюк В. О., Халмурадов Б. Д. Цивільна безпека. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 158 с.